

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Petrem Sedlákem ve věci

žalobce: M. L., nar. X
bytem X

proti
žalovanému: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 12. 2023, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 14. 12. 2023, č. j. X, **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 82 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně brojil žalobce proti shora označenému rozhodnutí žalovaného, kterým byly zamítnuty jeho námitky proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 7. 9. 2023, č. j. X. Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně byla zamítnuta jeho žádost o zvýšení starobního důchodu o částku za vychované dítě pro nesplnění podmínek čl. II. zákona č. 323/2021 Sb., kterým se mění zákon

č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, a zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.

II. Podání účastníků

2. Žalobce nesouhlasil se zamítnutím svých námitek, neboť, jak uvedl, vychovával svého syna od narození do plnoletosti a dodnes se o něj po materiální stránce stará, neboť syn je invalidní v druhém stupni. Namítl, že manželka po odstěhování neprojevila o syna zájem a po prodeji domu mu nedala ani korunu. Vyjádřil se i k okolnostem vztahu s manželkou.
3. Žalovaný ve svém vyjádření navrhl zamítnutí žaloby s tím, že žalobce neprokázal, že oproti matce převážně zajišťoval osobní péči o výchovu syna v období před listopadem 2006, kdy matka dítěte opustila společnou domácnost.

III. Posouzení věci krajským soudem

4. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.) a je přípustná. Soud o věci rozhodl bez jednání za podmínek § 51 s.ř.s., žaloba je důvodná.
5. Podle § 50 odst. 1 správního řádu mohou být podklady pro vydání rozhodnutí zejména návrhy účastníků, důkazy, skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti, podklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci, jakož i skutečnosti obecně známé.
6. V nyní projednávané věci je podstatou sporu otázka míry, kterou se který z rodičů podílel na péči o syna K.
7. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že správní orgány vycházely z rozsudku Okresního soudu ve Zlíně č. j. 26 C 316/2012-34-1/1 ze dne 19. 2. 2013, ze kterého zjistily, že manželství účastníka řízení pana M. L. a paní J. L., roz. S., bylo rozvedeno. Z odůvodnění tohoto rozsudku zjistily správní orgány, že manželka žalobce ze společné domácnosti odešla již v roce 2006, ve které zanechala syna K., který zůstal bydlet s účastníkem řízení. V době nabytí právní moci uvedeného rozsudku bylo synovi K., nar. X, již X let.
8. Dále žalovaný uvedl, že ČSSZ má k dispozici rozsudek Okresního soudu ve Zlíně č. j. 26 C 8/2013-47, ze dne 12. 8. 2023, o zaplacení částky 174 000 Kč, přičemž z odůvodnění tohoto rozsudku měl okresní soud v řízení za prokázané, že pan M. L. a paní J. L. byli od 14. 7. 1990 do 28. 3. 2013 manželé. K rozvodu manželství došlo sice až v roce 2013, avšak před tím spolu pan M. L. a paní J. L. nežili ve společné domácnosti od listopadu 2006, jak vyplynulo z rozvodového spisu a shodné výpovědi účastníka řízení a svědka pana M.
9. Z uvedených rozsudků dovodily správní orgány, že manželka žalobce se odstěhovala s panem J. M. v roce 2006, a pro posouzení podmínky nároku na zvýšení procentní výměry starobního důchodu žalobce z uvedených rozsudků dovodily, že účastník řízení osobně v největším rozsahu pečoval o syna K. od listopadu 2006.
10. Žalovaný výslovně uvedl: „že dle dostupné dokumentace lze konstatovat, že výchovu zajišťovala v největším rozsahu právě matka, a to nejméně do listopadu 2006, kdy o syna začal pečovat účastník řízení v největším rozsahu.“, resp. že „Do té doby lze spolehlivě dovodit, že v největším rozsahu o dítě osobně pečovala jeho matka. Z nárokových podkladů, které má ČSSZ k dispozici, je zřejmé, že matka osobně celodenně pečovala syna K. od jeho narození po dobu mateřské dovolené, tj. v období, kdy jeden z rodičů musí o tyto děti celodenně pečovat, a dále pak až do roku 2006, kdy si jej do své výchovy fakticky převzal jeho otec (účastník řízení).“

11. V další části v napadeném rozhodnutí odkazoval žalovaný na „nárokové podklady“, a to účastníka, ze kterých dovodil, že v období od narození dítěte do listopadu 2006 nedošlo k poklesu jeho vyměřovacích základů, o čemž svědčí údaje na evidenčních listech důchodového zabezpečení účastníka řízení od narození syna K. do listopadu 2006.
12. Součástí správního spisu nicméně nejsou tvrzené podklady, ze kterých správní orgány vycházely, a to „rozhodnutí příslušného orgánu upravující výchovné poměry dítěte“, resp. tzv. úřední skutečnosti (tzv. „nárokové podklady, které měla ČSSZ k dispozici“), ze kterých vycházel správní orgán prvního stupně. Žalovaný v napadeném rozhodnutí taktéž odkazoval na nárokové podklady, které měla ČSSZ k dispozici, nicméně žádným způsobem nespecifikoval, o jaké podklady se jedná, tj. zda jsou to jen nárokové podklady žalobce, nebo i jeho manželky. Z formulace žalovaného „Z nárokových podkladů, které má ČSSZ k dispozici, je zřejmé, že matka osobně celodenně pečovala syna K. od jeho narození po dobu mateřské dovolené“ nicméně lze důvodně pochybovat, že by se jednalo pouze o nárokové podklady samotného žalobce.
13. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, resp. nepřezkoumatelnost toho, z jakých podkladů správní orgány vycházely, je dána tím, že podklady rozhodnutí nejsou označeny způsobem, který vymezil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 7. 2021, č. j. 5 As 291/2018-17: „*správní orgán nemusí uvádět zdroj, z něhož se dozvěděl o existenci obecně známé skutečnosti. Naproti tomu musí uvést, ze které jeho konkrétní úřední činnosti či postupu jsou mu známy tzv. úřední skutečnosti. Pokud správní orgán čerpá určitá fakta ze správních rozhodnutí nebo správních spisů, může jít dle jejich povahy o skutečnosti úředně známé. V takovém případě musí označit správní rozhodnutí či správní spis, ze kterého jsou tato fakta čerpána. Účastníku správního řízení musí být totiž umožněno seznat nejen to, že správní orgán v jeho věci použil určité poznatky získané z úřední činnosti, ale i odkud přesně se o těchto poznatcích dozvěděl. I poznatek správního orgánu o tzv. úředně známé skutečnosti totiž nemusí být správný. Tím, že správní orgán účastníka řízení s těmito poznatky a jejich pramenem seznámí, umožní mu, aby se k nim vyjádřil či případně předložil důkaz je vyvracející. Z hlediska možnosti kvalifikované obrany účastníka řízení proti těmto poznatkům nicméně postačuje, aby správní orgán dostatečně identifikoval správní řízení, z něhož (z nichž) informace relevantní pro projednávanou věc získal.*“
14. V nyní posuzované věci není z rozhodnutí správních orgánů patrné, o jaké konkrétní správní rozhodnutí či správní spis, nebo o jaké jiné nárokové podklady, ze kterých správní orgány čerpaly poznatky, se jedná. V případě tzv. úředních skutečností ze správního spisu nevyplývá, že by žalobci bylo umožněno seznat, odkud přesně se správní orgány svých poznatků dozvěděly a že by tím pádem žalobci bylo umožněno se k závěrům správních orgánů konkrétně vyjádřit či případně předložit důkaz je vyvracející.
15. Zároveň ve správním spise, jak uvedl již výše, není založeno žádné „rozhodnutí příslušného orgánu upravující výchovné poměry dítěte“. Takovým rozhodnutím může být jediné rozhodnutí soudu o úpravě poměrů dítěte pro dobu před a po rozvodu, pokud vůbec takové rozhodnutí s ohledem na věk syna žalobce v době rozvodu manželství žalobce bylo vydáno. Součástí spisu jsou rozhodnutí o rozvodu a rozhodnutí soudu ve sporu o zaplacení. Ani z jednoho z těchto rozhodnutí Okresního soudu ve Zlíně nevyplývá, jaká byla v době před rokem 2006 péče o v té době nezletilého syna žalobce, resp. jak byla rozdělována mezi žalobce a jeho manželku. Obě rozhodnutí jsou proto důkazem pouze a jediné toho, kdy manželka žalobce opustila společnou domácnost.

16. V obecné rovině lze sice souhlasit se správními orgány v tom, že žalobce nepředložil důkazy, ze kterých by bylo patrné, že o syna K. pečoval v převážné míře, nicméně jejich závěr o tom, že o syna K. pečovala matka v převážné míře po dobu 15 let a 11 měsíců, nemá oporu v dokazování, které je věcně nedostatečné (ze správního spisu totiž nevyplývá ani to, jak dlouho pečovala manželka žalobce o syna K. v rámci mateřské, resp. rodičovské dovolené) a které nebylo provedené procesně správně.

IV. Závěr a náklady řízení

17. S ohledem na vše shora uvedené zrušil krajský soud napadené rozhodnutí dle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s.ř.s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, ve které bude žalovaný vázán právním názorem vyjádřeným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).
18. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci byl žalobce úspěšný, a proto má právo na náhradu nákladů řízení. Ze soudního spisu soud zjistil, že žalobci vznikly náklady řízení spočívající v poštovním ve výši 82 Kč, které soud uložil žalovanému k náhradě. Procesně neúspěšný žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 29. ledna 2025

Petr Sedlák, v. r.
samosoudce